

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 7705

Doknr.
405504

Dato
08-11-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 17. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 3 vedrørende lovforslag nr. L 9 til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Magnus Heunicke (S).

Spørgsmål nr. 3:

"Ministeren bedes redegøre for sine overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget i forhold til at sikre, at ordningen ikke bliver misbrugt, f.eks. til at føre social kontrol i stemmeboksen."

Svar:

Social- og Indenrigsministeriet anerkender, at der er tale om modstående hensyn, der både kan tale for en opretholdelse af den nuværende ordning, hvorefter en personligt udpeget hjælper i alle tilfælde skal yde hjælpen sammen med en myndighedsperson, og kan tale for en ændring af reglerne om hjælp til stemmeafgivningen som foreslået i lovforslaget. Social- og Indenrigsministeriet har derfor i lovforslaget overvejet, hvorledes man kan udmønte beslutningsforslag nr. B 32 (2015-16), der blev vedtaget af samtlige af Folketingets partier i foråret 2016, og efterkomme ønsket, der blandt andet har været fremsat af flere handicappolitiske interesseorganisationer, om, at det ved stemmeafgivningen skal være muligt at få hjælp alene af en personligt udpeget hjælper, uden at risikoen for utilbørlig påvirkning af vælgeren eller risikoen for dobbelt stemmeafgivning for hjælperen øges unødigt.

Som det ligeledes fremgår af lovforslaget, må det antages, at det i langt de fleste tilfælde, hvor vælgeren udpeger en personlig hjælper, vil være udtryk for, at vælgeren har udpeget en person, som vælgeren stoler på og føler sig tryk ved. Det må dog samtidig antages, at der også vil kunne forekomme tilfælde, hvor det ikke er vælgerens eget ønske at have den pågældende med som hjælper ved stemmeafgivningen, f.eks. hvis vælgeren har følt sig presset eller måske ligefrem tvunget til at udpege en bestemt person som personlig hjælper ved stemmeafgivningen.

I de tilfælde, hvor det er vælgerens eget ønske at få hjælp alene af en personligt udpeget hjælper, er der meget, der taler for, at det ikke er nødvendigt, at der ligeledes medvirker en myndighedsperson ved stemmeafgivningen. Hensynet til hemmelig stemmeafgivning kan i disse tilfælde blandt andet tale for, at så få personer som muligt inddrages i vælgerens stemmeafgivning. Derudover har erfaringerne med de gældende regler vist, at en del vælgere ikke ønsker en myndighedsperson til stede ved stemmeafgivningen, da det kan virke intimiderende over for den enkelte vælger, der har behov for hjælp til stemmeafgivningen, altid at skulle have en myndighedsperson med ved stemmeafgivningen. For nogle vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen kan det derfor forekomme som unødigt overvågning, at der i de tilfælde, hvor vælgeren har udpeget en personlig hjælper, ligeledes skal medvirke en myndighedsperson ved stemmeafgivningen.



Social- og Indenrigsministeriet har blandt andet på baggrund af ovenstående fundet, at det i de tilfælde, hvor vælgeren udtrykkeligt og utvetydigt over for en valgstyrer, tilforordnet vælger eller stemmemodtager tilkendegiver, at vælgeren alene ønsker hjælp fra en personligt udpeget hjælper, må antages, at dette er vælgerens ønske, og at der således med stor sandsynlighed ikke vil være risiko for utilbørlig påvirkning af vælgeren eller risiko for misbrug af ordningen. Muligheden for at få hjælp alene af en personligt udpeget hjælper er således betinget af, at vælgeren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske herom.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at lovforslaget ligeledes indebærer, at personligt udpegede hjælpere vil kunne straffes med bøde eller fængsel op til 4 måneder, hvis de under afstemningen henholdsvis brevstemmeafgivningen giver en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvorledes vælgeren skal stemme. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8, og § 3, nr. 7.

Endelig kan det oplyses, at Social- og Indenrigsministeriet, såfremt lovforslaget vedtages, fremover i ministeriets breve til kommunerne forud for hvert valg samt i ministeriets vejledninger, der udstedes forud for hvert valg, vil henlede opmærksomheden på, at afslag på, at hjælp til stemmeafgivningen kan ydes alene af en personligt udpeget hjælper, samt eventuelle uhensigtsmæssige situationer i forbindelse med hjælp til stemmeafgivningen, der ydes alene af en personligt udpeget hjælper, skal anføres i afstemningsbogen, som skal føres på alle afstemningssteder, jf. folketingsvalglovens § 29, stk. 5, og den kommunale og regionale valglovs § 16, stk. 5. Tilførslerne til afstemningsbogen vil blive overført til valgbogen, som valgbestyrelsen har ansvar for, og som efter hvert valg sendes til Social- og Indenrigsministeriet og – ved folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg – tillige til Folketinget. Social- og Indenrigsministeriet og Folketinget vil således få anledning til at overveje, om reglerne fører til uhensigtsmæssige situationer.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann